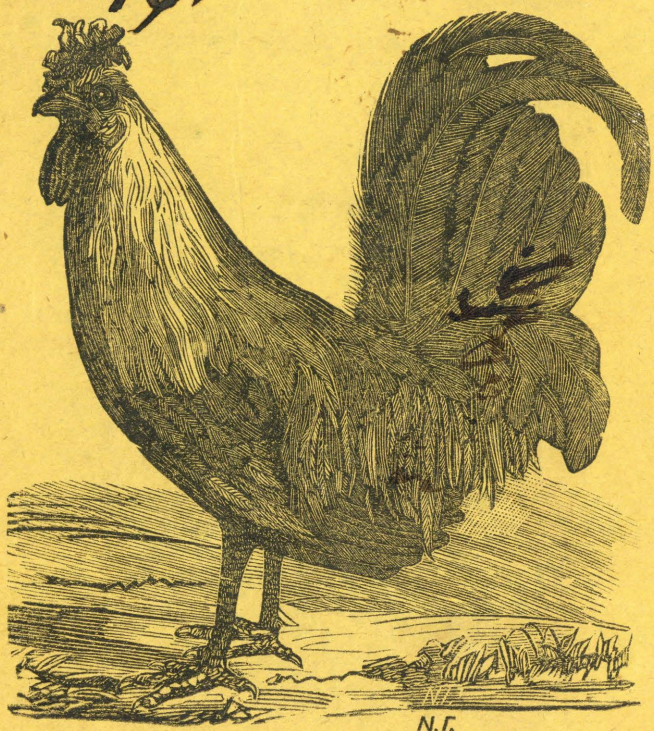

172. R A775.
UNIVERSITÄT TARTU
1802
S. S. 678.

R A775.
D Naamat.

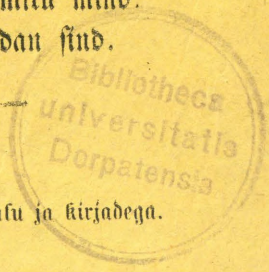

N.F.

Kut sina kirjju laulu lind.
Arata unest wara hommitu mind.
Klla' mina õppides kiidan sind.

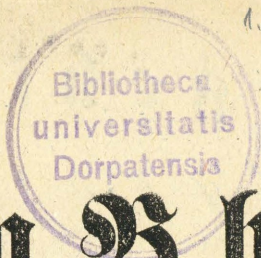
Karwas.
Trükitud A. Grigorjew'i kulu ja kirjadega.
1888.

arb. ins R

4755

RA 775.

A a B b C c
 E e G g H h
 I i K k L l
 M m N n O o
 P p R r S s
 T t U u V v
 W w X x Y y Z z

7.0.0

A a b d g e h i j k l
A a b d g e h i j k l
m n o p r s t u w.
m n o p r s t u w.

Suured pookstawid.

A B D E G H
A B D E G H
I R Q M N O
I R L M N O
P N S T U W.
P R S T U W.

2/26491

44579676

Hæleaga pookstawið.

a e i j o u ä ö ü õ.
ae ai ao au ei oi ui
ja je jo ju jä jö jü jō.

Hæleeta pookstawið.

b d g h l m n r s t w.

I.

ab	eb	ib	ob	ub	ma	me	mi	mo	mu
ba	be	bi	bo	bu	an	en	in	on	un
da	de	di	do	du	na	ne	ni	no	nu
ad	ed	id	od	ud	ap	ep	ip	op	up
ag	eg	ig	og	ug	pa	pe	pi	po	pu
ga	ge	gi	go	gu	ar	er	ir	or	ur
ah	eh	ih	oh	uh	ra	re	ri	ro	ru
ha	he	hi	ho	hu	aš	eš	iš	oš	uš
af	ef	if	of	uf	fa	fe	fi	fo	fu
fa	fe	fi	fo	fu	at	et	it	ot	ut
al	el	il	ol	ul	ta	te	ti	to	tu
la	le	li	lo	lu	aw	ew	iw	ow	uw
am	em	im	om	um	wa	we	wi	wo	wu

II.

aba eba iba oba uba
ada eda ida oda uda
aga ega iga oga uga
aha eha iha oha uha
aja eja ja jo ju
afa efa ifa ofa efa
ala ela ila olu ulu
ama ema imu omu umu
ana ena ina ona una
ao eo io oo uo
apa epa ipa opa upa
ara era ira ora ura
asa esa isa osa usa
ata eta ita ota uta
au eu iu ou uu
awa ewa iwa owa uwa
aã eã iã oã uã
aõ eõ iõ oõ uõ
aō eō jō oō uō

Ühe jäulised (silbilised)

Maas, aeg, aias, alw, ait, al, mull,
mis, kes, kus kas, tas, pus, piis,
ma, sa, ta, ka, kee, mu, su,

Kahe silbilised (jäulised).

- b.** abi, a=bi, lä=bi, läbi, ad=ra, adra, pa=da,
tõ=bi, tõbi, kää=bi kääbi, lu=bi, lubi, ka=bi,
d. kade, ke=da, ki=da, o=da, ku=de, õ=de, si=de,
pide, rada, sada süda, seda, hä=da, pada,
aga, ega, iga, wiga, siiga, sega, sugu, lugu,
g. suga, taga, naga, nuga, kagu, nügu, nõgu,
jõgi, nägi, pigi, tugi, tegi nõgi.
h. a=hi, ahi, a=ho, aho, õ=hu, ohu, u=hu uhu,
raha, reha, paha, teha, kuhu, suhu, pu=hu.
w. a=wa, ka=wa, kawa, kawal, lawal, kōwa, iwa,
kiwi, sawi, tüwi, suwi, käwi.

Mitme silbilised, (jäulised.)

I

ema, is=tub, istub, mina luen, sina kuuled, eit tuffub,
taat tapleb, weifene õde nuttab, wend wilibtab, tädi
kudub sukka, tüdruk keedab putru ja siis saame kõik
süia. Mart sai lüüa. Hants ei wiit=si=nud õppida,
isa andis temale leppiga.

II.

Maja elajas on kass, katla peal on kaas.
Koeral ja kassil on käp, wenna nina peal on täp.
Veena käes on seep, sepa kijas taub seep.
Tütruku nimi on Ellu, inimesel ja loomal on elu.
Lusikat hoitakse warrest, püssiga lastakse warest.
Juttu ei lase ennast pesja, kanal on kena pesa.
Minul on haige kurf, kõrgel lendas suur kurg.
Sulane toob metsast palka, isa maksab temale palga.
Tuitene on waga, willja pandi wakka.
Murmel ja wälljal kaswab wili, Jüri sõrme pealt
leigati willi.
Mina all seisab laud, talli kõrwas on notsu laut.
Mittu walda on kihelkond, Muri suus on palljas kont.

Nimeta mulle need kirja märgid.

III.

, Komma. ! Ohkamise märk. = sidumise ehk lahutamise märgid.
. Punkt. ? Küsimise märgid. ' Rustutaja märk.
; Semikoolon. „ Juttu märgid — mõtlemise märk.
: Kolon () Klammrid. * Tähenäuse märk.

Mul selged on märgid ja sõnad kaa.

Ma wõin na'd kõik ette lugeda.

Naabru Pärtel ei mõistnud lugeda.

Jäi söömata, ja sai sugeda!

Auusta oma isa ja ema, siis käib sinu käsi heaste.

Ära tee mitte kurja, siis sinule ei sünni kaa mitte kurja.

Muusta wanadust, sest sina saad ka wanaks.
Mis sa täna jõuad teha, ära jätta hommeks.
Kes leitud ehk laenatud asja kätte ei anna, see on waras.
Ära waleta mitte, kes üks kord waletab, seda ei
usuta enam.
Mis tahad et tõised piawad sulle tegema, seda tee
sina neile.
Kui wanad inimesed räägiwad, siis ole sina wait.

IV.

1. Mõistu sõnade tähendused.

Ära anna pilli hullu kätte, ta puhub lõhki.
Ära arwa koera karwast, waid arwa hambast.
Ära kiitle enne, kui mäele saad.
Si kahe pere koer saa heaste süija.
Si kaarn nokki kaarna silma.
Si kõik mahu marjamaale, muist piab jäema karjamaale.
Puu ei lange ühe laastuga.
Kelle jalg tatsub, selle suu matsub.
Kes ei tee filmi lahti, see piab kufru lahti tegema.
Kes wanematte sõna ei taha kuulda, see piab pärast
wasika nahka kuulma.
Kui kanad lähewad puule, siis laisad lähewad tööle.
Kui raha luetakse, siis mene sina wällja; aga kui tööd
tehakse, siis tule ligi.
Pada naerab katla, ühe mustused mõlemad.

2. Mõistatused.

Mis on üsna ümmarkune?

Mis on pisut pitkerkune?

Mis on liitja latsarkune?

Mis on kahe tahuline?

Ernes on üsna ümmarkune.

Uba on pisut pitkerkune.

Lääts on liitja latsarkune.

Tattar kahe tahuline.

Annan mittu mõistatusi,

Kellel waimu terawust;

Pangu kõrwad hästi kikki;

Mina luen neid mittu tükki.

1. Mis mees läheb laska, liha waagen pea lael?
2. Millal läheb must siga lauta ja ajab punased põrsad wällja?
3. Kus on hobune ohjata, mees piitsata, tee tolmuta?
4. Mis mullas ei mädane ja tules ei põle?
5. Kes on keeletu, meeletu, aga maailma tark?
6. Mis sugune pere sööb, kui laud laulab?
7. Mis sugune isand ei wõtta ilmaški kasukat selljast?
8. Kes on seeft siiruwiruline, aga pealt kulla karwaline?

Raste juttud.

Üks kord oliwad kaks poisikest aeda läinud, kui forraga hakkas kange tuul puhuma, mis õuni puude

pealt maha rapputas. Hants ütles Mardile: „Jookseme wõidu, kes ennem jenna saab, selle pärast olgu õunad!“
 Hea küll, ütles Mart, lue sina: Üks, kaks, kolm, — kui kolm on luetud, siis jookseme: Hants luges: Üks, kaks, ja Mart pani jooksu. Ei waatanud aga mitte ette, et kuiwanud puu oks jalgade ees oli, waid kukkus pikkali maha. Sell ajal jookses Hants temast mööda, wõttis õunad ja jooksis tупpa. Mardile ei olnud see mitte meele järele ja ütles: See on sinule paras, et sa ilma jäid; miks sina jooksesid enne, kui kolm oli äraluetud. Mart jäi kõigist ilma ja oli weel pealegi suur häbi.

Sõnakuulmata Peeter.

Peetri õel oliwad pulmad, wõerad tuliwad kaugele ja ligidalt. Wõerastelle keedeti roogasi ja weikene Peeter käis kõõgis ita waatamas ja mõnda asja näppimas. Kõkkaeit keelas küll Peetri ja ütles: Ära folgi ega tule seie, mene mäele tõiste juure, ega sinagi ilma jae. Peeter ei hoolinud sellest midagi. Kõkkaeit läks aida poole, Peeter ruttu kõõgi poole, pulma putru katsumaie: jooksis ruttu kõõgi sisse ja pistis näppu putru sisse, — Oh ja sõge, oi mis walus! Karjudes kargas kõõgisti õue. Walu oli nüüd suur. Shtu oliwad tõijed kõik pulmalised, tantšiswad ja laulsiwad heledast. Peeter oli üksi külmas kambriis, pea patija peal

ja suured willid kae küljes, küll tema nuttis haledast. Ei tema saanud võõse magada, ega saanud minna pruuti saatma. Kahi oli juur!

Kumal tegu pea tehtud, kaua aega waewab meest, Mittu kord on seda nähtud, jäeb kaa edespidi weel. Peeter ei kuulnud kokkaeide sõna, sellepärast pidi tema nüüd walu kannatama ja kõigest ilma olema.

Uue Kleidi õnnetus.

Greedale tehti pühadeks uus kleit. Ema oli riide ostnud ja tädi õmbles walmis, Isa ostis uued saapad ja ristieina käest sai tema kena punaseruutulise rätikku kingituseks. Greet oli nüüd wäga rõõmus, jookses ja laulas kui linnukene, kelsides edasi tagasi. Ema kartas, et pill tuleb pitka ilu järele ja ütles: „Greet, ära ja mitte nii ruttu jookse, ja wõid maha kukkuda, ja oma riided kõik määrada! Kõi tasamine ja waata ette!“ Greet ei hoolinud sellest midagi, hüppas aga edasi. Tõised paniwad endeid riide ja walmistasiwad kiriku tarwis. „Et täna Nelipühi esimine püha on, ütles ema, sellepärast ma wõttan Greeda kaa oma uueriietega kiriku kaasa!“ Seda kuuldes hüppas nüüd Greet õue peal weel rohkem. Kui ta aea wärawa juurest aida poole lippas, libises tema jalg—ja plaub! kukkus Greet pitkali maha, just selle künna peale, kust Greeda pisukene wiski logu jõi. Künna läks ümber ja Greeda

riided kõik oliwad määritud. Besemiseks enam kallil pühal ei olnud aega! Greet ehmatas ja jooksis nuttuga tuppa, kus ema temaga taplema hakkas. Kõik läksiwad firikusse, Greet pidi oma määritud kleidi pärast, wana taadiga koju jääma.

1. Laps ole sõna kuulelik
Ja isa ette waatlik.
Ja kõigis asjus murelik,
Siis wõid ka olla õnnelik.
2. Brits hüppas, kargas iga päew
Ja tegi mis ta tahtis
Ja ütles: „Ega eit mind näe!„
Ja eit just aknast wahtis.
3. Brits wöttis aidast magusa
Ja mõtles: „Ei eit sest arusaad?“
Tuli ilmsiks kõik ta tegu,
Ja Brits sai pitki nägu!

Jüri ja Ellu.

Wend ja õde läksiwad metsa maasikaid noppima. Metsa ääres oli suur kraaw, ja senna peäle oli pandud palk, kelle mööda üle wõis iga üks käija. Ellufene astus tasafeste üle, ja ütles wemale: Siin kraawis on pallju muda ja wett sees.“

Jüri ütles: „Kas sina ei mõista ruttu üle karata, mis ja nii pitkamine ronid?“ Waata kuidas mina ruttu lähen ja hüppan! Tema taganes mõned samud tagasi, jooksis ja hüüdis: Üks, kaks, kolm—plumps! Kui ta kolm oli lugenud, kargas suure kiirega, just kui oleks juba üle olnud. Et aga hüppamiseks

tal ramu wähe oli, fargas tema parajaste „plumps“ kesket kraawi, kus rinnust saadik muda ja wett oli. Häda pärast wõis tema Ellu abiga wäljja tulla.

Kui mõlemad tõise pool olivad, ütles Ellu; „Eks ole tõisi, mis ema ütles: Kui tafa käid, siis saad ja kaugele.“ Ma tulen tajakene, nüüd olen kuiv, aga fina kodu saad wiist watti.

Sunt ja Kurg.

Kord jäi luu hundi kurku. Tema lubas suurt palka sellele, kes seda wäljja kiskub. Kurekene nägi seda häda tõttas temale appi, tõmmas tafakeste luukondi pajuwasika kurgust, oma pitka nofkaga ära, nõnda et hädaline suurt midagi ei märkanud. Kui ta walmis oli, küsis siis lubatud tööpalga järele: „Andke nüüd kriim isand minule oma lubatud töö palk kätte?“ Pajuwasikas ütles tuskaselt: Mis palka sa weel küsid? Eks sinul sest ole juba küll, et ma ei tõmbanud sinu pea otjast ära, nii pea kui luukont oli wäljja kistud. Kui sa häbematta mitte kobe fiit ei kasi, ma maksan muidu sinu palga täieste kätte.“ Kurekene tergitas oma tiibi, kaagutas weel kord, ja lendas menema.

Ära usu hundi juttu.

Hommiiku laul.

1. Kui unest üles ärkan ja silmad lahti teen.
Siis laulan Sulle Kooja ja kiidan Jumal Sind.
2. Et oled võssel hoidnud, mind kurja kahju eest!
Sa ise oled walwan'd, kui mina magasin.
3. Sest tänan mina Issand, Sind kõigest südamest,
Ja palun, heia täna mind, ihu hinge kaal

Õhtu laul.

1. Väsiind olen hingada tahan ma
Sest palun Sind Taewa Jēsa kaitse mind.
2. Olen täna pattu teind, Dige tee pealt kõrval läind.
Anna seda andeks muul, et ma jälle kõlban Sull'.
3. Kaitse minu omaksed, sõprad, tutwad, waenlased.
Jäägu kõik S'u hoolele, mis Sa annud minule.

Kirjutuse eeskirjad.

1. Anna wanale auu. fina fuad kaa
wanaks.
2. Baabeli torni ehitati Siincari
maal.
3. Danieli prohwet Kaldex rahwa
seast.
4. Guffar ja Greet käiswond marju
noppimas

Spetuse sõnad.

Iga asja algusel, ole koidu walgulsel
Ole koidu walgulsel, iga asja algusel. A. G.
Wara tööle, hilla woobi, nõnda rikkust maja toodi.
Kui tahad omaft elust kásu náha,
Siis filmad wõtta hásti lahti teha.
Et pahandus ei tuleks maja sisse, seepárást walwa
hoolláalt seda ise.

Meie risti-Spetuse wiis peatükki.

Esimene peatük.

Sumala kümnest käsust.

Esimene Käst.

Mina olen see Issand sinu Sumal. Sul ei pia mitte
tõisi Sumalaid olema minu kõrwas.

Teine Käst.

Sina ei pia mitte Sumala oma Issanda nime ilma asjata
suhu wõtma; sest Issand ei jätta seda muhtlematta, kes tema
nime kurjaste pruugib

Kolmas Käst.

Sina piad pühapäewa pühitsema.

Nelljas Käst.

Sina piad oma isa ja ema auustama, et sinu käsi hästi käib, ja sina kaua elad Maa peal.

Wies Käst.

Sina ei pia mitte tapma.

Kuues Käst.

Sina ei pia mitte abielu ära rikkuma.

Seitsmes Käst.

Sina ei pia mitte warastama.

Kaheljas Käst.

Sina ei pia mitte ülekohut tunnistama oma ligemise wastu.

Ühetjas Käst.

Sina ei pia mitte hinustama oma ligemise koda.

Kümnes Käst.

Sina ei pia mitte hinustama oma ligemise naest sulast, ümmartajat, weisseid, ega muud, mis tema päralt on.

Mis ütleb nüüd Jumal kõigist, neistfinatist kästudest?

Tema ütleb nõnda: Mina see Issand, sinu Jumal, — olen üks väga wihane Jumal, kes wanematte pattu nuhtleb laste kätte kolmandamast ja neljandamast põlwest saadik, neile kes mind wihkawad; Aga-neile kes mind armastawad ja minu käjud piawad, teen mina head tuhandest põlwest saadik.

Teine peatük.
Pühast Kristi-usust.

Esimene õppetüs:

Loomisest.

Mina usun Jumala Issa, kõige wägewama Taewa-ja
Maa-Looja sisse,

Teine õppetüs.

Äralunastamisest.

Mina usun Jeesuse Kristuse, Jumala ainu Poja, meie
Issanda sisse, kes on saanud Pühast Waimust, ilmale toodud
neitsist Mariast; kannatanud Pontsiuse Pilatuse all, ristilöödud
surnud ja maha maetud. Alla läinud põrgu hauda, kolmanda-
mal päewal jälle ülestõusnud, ülesläänud taewa, istub Jumala
oma Issa, kõige wägewama paremal käel: sealt tema tuleb kogu
mõistma elawate ja surnute peale.

Kolmas õppetüs.

Pühitsemisest.

Mina usun Püha Waimu sisse, üht püha Kristilõugudust,
pühade osasaamist, patude andeks andmist, liha ülestõusmist ja
igawest elu. Amen.

Kolmas peatük.

Pühast Issameie palwest.

Meie Issa, kes sa oled taewas, pühitsetud saagu sinu
nimi, tulgu meile sinu riik. Sinu tahtmine sündigu kui taewas,

tõ

su
ni

nõnda kaa maa peal. Meie iga päewast leiba, anna meile täna päew, ja anna andeks meie wõlad, kui meie andeks anname, oma wõlglastele. Ära saada meid mitte kiusatuse sisse, waid peasta meid ära sest kurjast Sest minu pärast on riik, wägi, ja auu igaweste, Amen.

Keljas peatük.

Pühast Ristimisest.

Mis on ristimine?

Ristimine ei ole mitte palljas wesi, waid üks niisugune wesi, mis Jumala Käskudes on seatud, ja Jumala sõnaga ühte pandud.

Mis Jumala sõna see on?

Kui meie Issand Jeesus Kristus ütles: „Menge ja õppetage kõiki rahwast, ja ristige neid Jumala, see Issa, see Poja, ja see Püha Waimu nimel.

Wies peatük.

Pühast Altari Saakramendist

Mis on Altari Saakrament?

See on meie Issanda Jeesuse Kristuse tõsine ihu ja veri leiwa ja wiina all meile risti rahwale süia ja jua, Kristusest enesest seatud.

Kus see on kirjutatud.

Nõnda kirjutawad pühad Ewangelistid: Matheus, Markus: Luukas, ja see püha Paulus:

Meie Issand Jeesus Kristus sell bösel, millal teda ära anti, wõttis leiba, tänas, murdis ja andis oma jüingritele ja ütles: Wõtke; sööge, see on minu ihu, mis teie eest antakse,

ja seda tehke minu mälestuseks. Sell samal kombel wöttis tema kaa karika, pärast õhtu söömaaega, tänas, andis oma jüingritele ja ütles: Jooge kõik sealt seest, seesinane karikas on see uus seadus minu were sees, mis teie ja mitmete eest ära walatakse, patude andeks andmiseks: Seda tehke, nii mittu kord, kui teie sest joote, minu mälestuseks.

Lapse palwe.

Ma olen weike lapsuke, ja mõistuses weel rumal. See pärast anna minule, oh helde armas Jumal: Üht meelt, mis õige kannatlik, ja südamest wõib leida, kui suur su arm on otsata, mis ja mull' tahad anda.

Kui ma su peale loodan kaa ja teen su tahtmist meelega. Amen.

Homniku palwe.

Armas Taewane Issa, mina tänan sind, et sa oled lastnud mind ja minu omased rahuliste hingata. Ma palun, kaitse mind kaa sell tänasel päewal, anna armulikult andeks kõik minu eksitused, hoia mind kõige kurja eest, et mina wõiksin. Sinu meele pärast olla. Sinu Waim juhatagu mind õige tee peale, kaitse ja hoia kõik ülemad ja wanemad kõige kurja eest ja aita meid kõiki omast Isalikust armust. Meie Issanda Seesuse Kristuse pärast. Amen.

Õhtu palwe.

Armas Taewane Isjal Mina tänan sind, et sa mind tänasel päewal kõige kurja ja kahju eest oled hoidnud, et ma seda päewa kahjuta olen wõinud elada! Mina palun sind südamest, wõta mind ja minu omaksed, oma armutiwa alla, et meie rahuliste wõikšime hingada, ilma kartuseta ja mureta, Õnnista meid oma armu läbi ja lase meid homme jälle rõemast ülestõusta, sinu püha nime kiituseks ja auuks. Amen.

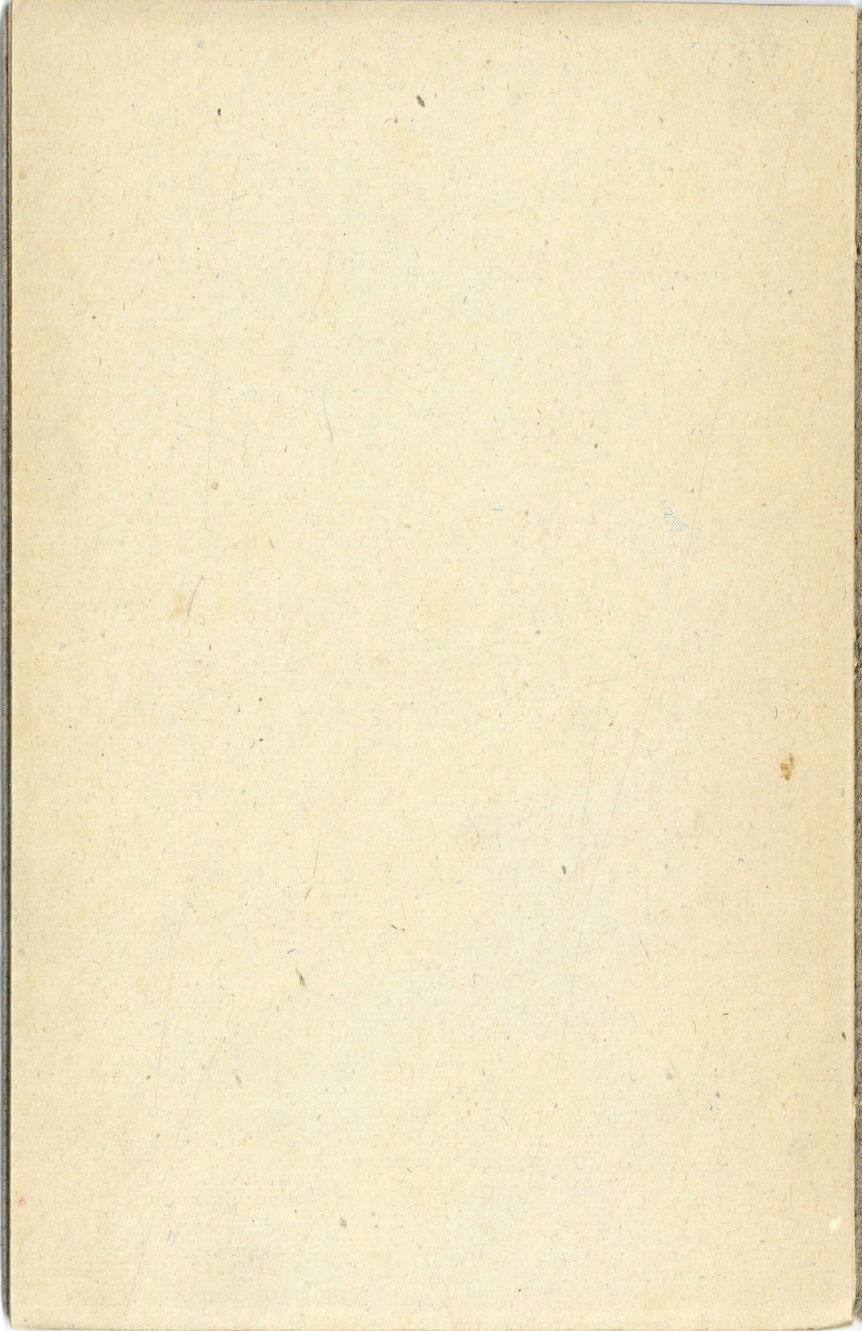
Numbriid.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	30.			
XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.	XVIII.	XIX.	XX.	XXX.			
40.	50.	60.	70.	80.	90.	100.	500.	1000.			
XL.	L.	LX.	LXX.	LXXX.	XC.	C.	D.	M.			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		

Дозволено цензурою. Дерптъ, 1 Апрелья 1888 года.

Trükkitud A. Origorjewi juures.

21

R A-775